

18. YÜZYIL-19. YÜZYIL FELSEFESİ**Test - 01**

18. Yüzyıl-19. Yüzyıl Felsefesinin
Ortaya Çıkışı ve Karakteristik Özellikleri - I

DERS UYGULAMA
Föyleri

1. Aydınlanmanın temelinde yer alan önemli unsurlardan birisi sekülerizmdir. Sekülerizm; insanı ilgilendiren siyasi, hukuki ve toplumsal konularda dinî kuralları değil, akli esas alan anlayıştır. Seküler anlayışa göre dinin, toplumu kontrol eden temel bir unsur olmaktan çıkarılması gerekir. Aydınlanmacılar, modernizmi de seküler anlayışın sonucu olarak görürler.

Bu parçaya göre aydınlanma düşüncesinin temelinde aşağıdakilerden hangisi yer almaktadır?

- A) İnanç ve akli uzlaştırma yaklaşımı
- B) Bilimsel yöneme öncelik verme görüşü
- C) Otoritelerden bağımsız olma çabası
- D) Bilinenleri geliştirme düşüncesi
- E) Geleneksel değerlere bağlanma isteği

2. Aydınlanma Dönemi batıl inanç tarafından değil de akıl tarafından yönlendirilme isteğini; aklın, toplumu değiştirme ve bireyi gelenekle keyfi otoritelerin baskı ve tehditlerinden kurtarma gücüne beslenen inancı; din ya da gelenek yerine bilim eliyle geçerli kılan bir dünya görüşünü ifade eder.

Bu parçaya göre Aydınlanma Dönemi için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bireysellik yaygınlaşmıştır.
- B) Bilimsel çalışmalar hız kazanmıştır.
- C) Yerleşik inançlar yerine akla ve bilime değer verilmiştir.
- D) Toplumsal koşullardan etkilenilmiştir.
- E) Dinî değerler, bilimsel yöntemlerle incelenmeye başlanmıştır.

3. İngiliz aydınlanma felsefesi, sakin bir araştırma havası içinde oluşmuştu. Oysa Fransız aydınlanma felsefesi, kökten bir savaşım felsefesidir. Bu felsefenin böyle olması, getirdiği düşüncelerin o sıralardaki Fransa'nın Orta Çağ'dan kalan sosyopolitik yapısıyla sert bir karşıtlık yaratmasındandır. Bu gerginlik, Fransız Devrimi'ne yol açacaktır.

Bu parça 18. yüzyıl felsefesiyle ilgili aşağıdaki yargıların hangisini desteklemektedir?

- A) Ulusal birliğe katkıda bulunmuştur.
- B) Bireyleri ahlakça olgunlaştırmıştır.
- C) Bilimi rehber edinmiştir.
- D) İdeal devlet düzenleri tasarlanmıştır.
- E) Toplumlara farklı şekillerde etkilemiştir.

4. Aydınlanma filozoflarına göre bilimsel bilginin temelinde olgu, gözlem ve deney vardır. Bu nedenle dönemin filozofları varlıkların özünü veya var olma amaçlarını değil, maddi olay ve olguları açıklamayı tercih etmişlerdir.

Buna göre aydınlanma filozofları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Akıl tarafından kavranabilen varlıkları araştırırlar.
- B) Görünenlerin ardındaki gerçek bilgileri ararlar.
- C) Mutlak olan bilgiye ulaşmak isterler.
- D) Varlığın bilgisinin doğuştan olduğunu savunurlar.
- E) Metafizik öğretileri reddederler.

5. 18. yüzyıl felsefesine “Aydınlanma Felsefesi” denir. Aydınlanma, insanın düşünme ve değerlendirmede geleneklere bağlı kalmaktan kurtulup kendi akı ve görgüleriyle hayatını yenileme çabasıdır. Aydınlanmak isteyen, insanın kendisi; aydınlatılmak istenen şey ise insan hayatının anlamıdır.

Bu parçaya dayanılarak aydınlanma felsefesiyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Aydınlanmanın, tüm insanları eşit kılmakla gerçekleştirilebileceği düşünülmüştür.
- B) Akla verilen önem, geleneklerin etkisinin azalmasına neden olmuştur.
- C) Felsefede başlayan aydınlanma düşüncesi zamanla topluma yayılmıştır.
- D) Aydınlanmanın geleneksel değerlere dönülmesiyle mümkün olacağı savunulmuştur.
- E) Aydınlanmak için aklın tek başına yeterli olmayacağı, inancın akla eşlik etmesi gerektiği iddia edilmiştir.

6. Aydınlanma filozofları, kilisenin otorite kabul edildiği Hristiyanlık anlayışına karşı çıkmaktadır. Dogmatik bir dinî anlayışın, batıl inançlar oluşturarak insanlığın ilerlemesine engel olduğunu söylemişlerdir. Aydınlanma düşüncesine göre inanç ve din yerine, kendi iradesi ile özgürce karar alabilen insanın akıl ve bilim adına yaptığı çalışmalara önem verilmelidir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi aydınlanma felsefesinin özelliklerinden biri olamaz?

- A) İlahi kaynaklı otoritelerin düşünce üzerindeki etkisi kalkmıştır.
- B) İnsan, düşünsel ve eylemsel bir varlık olarak aktif hâle gelmiştir.
- C) Dinin verileri akıl ile uzlaştırılmıştır.
- D) Bilgiyi, kutsal inanışlardan arındırmıştır.
- E) Bireysel ve toplumsal yaşantılar, akıl ve bilimle geliştirilmiştir.

7. Aydınlanma felsefesinde, insanın tam bir özgürlüğe ve mutluluğa ulaşacağına inanılır. Aklın insanoğlunu her bakımdan sürekli olarak ilerlettiği ve onun mutluluğunu artırdığı aydınlanmanın başlıca inancıdır. Bu inanç, Rönesans’ta başlayıp aydınlanmada olgunluğa ermiştir.

Bu parçaya göre Rönesans, aydınlanma felsefesini hangi konuda etkilemiştir?

- A) Rasyonalist düşüncüyü güçlendirme
- B) Otoritelere uyma
- C) Duyu deneyimlerine güvenme
- D) Hiçbir konuda yargıya varmama
- E) Kuşkuyu yöntem olarak kullanma

8. Aydınlanma Çağı veya diğer adıyla “Akıl Çağı”, 1500’lerden beri Avrupa toplumunda meydana gelen bir dizi gelişmenin zirveye ulaştığı dönemdir. Bu dönemde toplumda ekonomik, entelektüel, kültürel ve en önemlisi felsefi anlamda bir çığır açılmıştır.

Bu parçaya dayanılarak aydınlanmayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Aşırı kuşkucu olan düşüncelerdir.
- B) Evrensel görüşler oluşturmaz.
- C) Edebî eserlerin verildiği dönemdir.
- D) Farklı alanlardaki düşüncelerin olgunlaşmasıdır.
- E) Çoğunluğun görüşlerine uyma eğilimidir.

704573

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
0 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Rönesans Dönemi'nde felsefe; rasyonel düşünceye, rasyonel kuruluşlara ve matematik bilimini örnek alan sistemlere yöneldi. 17. yüzyılda, dinî kabullere saygı duyulmasının sürmesine karşılık 18. yüzyılda kurumları ve inançları bozan devrimci düşünceler görüldü. Sorular soran ve alay eden gerçek bir felsefi düşüncenin yeniden doğduğu gözlemlendi.

Bu parçada 18. yüzyıldaki felsefi düşüncenin doğuşu aşağıdakilerden hangisine bağlanmıştır?

- A) Geleneğe karşı çıkılmasına
- B) Merak ve hayretle doğanın araştırılmasına
- C) Çalışma etiğinin belirlenmesine
- D) Bilgilerin yanlış yoruma kapalı olmasına
- E) Deneyimlerin temel alınmasına

2. Avrupa'da 17. yüzyılın ikinci yarısıyla, 19. yüzyılın ilk çeyreğini kapsayan dönemin önde gelen birtakım filozofları aklı, insan yaşamındaki mutlak yönetici olarak konumlandırmışlardır. İnsan zihniyle bireyin bilincini, bilginin ışığıyla aydınlatma yönündeki çabalarıyla seçkinleşen bu kültürel dönem; bilimsel keşif, felsefi eleştiri çağı, felsefi ve toplumsal hareket ve aydınlanma felsefesi olarak kabul edilmektedir.

Bu parçaya göre aydınlanma felsefesinin belirleyici yönü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanı ve toplumu inceleme
- B) Sezgileri öne çıkarma
- C) Duyu bilgisinin somutluğu
- D) Akla duyulan güven
- E) Yargıya varmama tavrı

3. Aydınlanma hareketi içinde yer alan düşünürler; düşünce ve ifade özgürlüğü, dinî eleştiri, akıl ve bilimin değerine duyulan inanç ile sosyal ilerlemeyle bireyciliğe önem verme başta olmak üzere bir dizi ilerici fikrin gelişimine katkıda bulunmuşlardır. Öyle ki söz konusu temel ve laik fikirlerin, günümüz toplumlarının ortaya çıkışında büyük bir rolü olmuştur.

Bu parçaya dayanılarak aydınlanma düşünürleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Modern toplumun biçimlenmesini sağlamışlardır.
- B) Önceki dönemlerin düşüncelerini sürdürmüşlerdir.
- C) İnanç biçimlerinin değişimine katkı sağlamışlardır.
- D) Çağlarının sorunları ile uğraşmaktan kaçınmışlardır.
- E) Felsefi düşünceyi, determinist yaklaşımla bütünleştirmişlerdir.

4. 19. yüzyılın hemen başları, 18. yüzyılın akılcılığına karşı olumsuz bir tepkiyi ifade eden romantik harekete tanık olur. Köyden kente göçün hızlandığı toplum içinde, daha önce görülmemiş bir sefalet açığa çıkarken farklı toplum felsefeleri de gündeme gelir. 1848 yılında Paris'te yaşanan büyük devrim, Avrupalının bilincine "burjuva" ve "proleterya" kavramlarını sokar. Biyoloji biliminde ise Darwin'in evrim kuramıyla birlikte, 19. yüzyıl bu kez bir entelektüel devrime tanık olur.

Bu parçada 19. yüzyılın hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Halkı aydınlatma amacının güdülmesi
- B) Tüm alanlarda bilimin rehber edinilmesi
- C) Her alanda büyük değişimlerin gözlenmesi
- D) Ekonomik değişimlerle sınırlı kalması
- E) Farklı sanat akımlarının yaygınlaşması

5. 18. yüzyıl felsefesi genel olarak insanın kendisini, hayatını ve toplumsal yaşamın düzenlenmesini yeniden gündeme almış, hem düşüncenin hem de toplumsal yaşamın köklü değişimlere uğrayacağı bir sürecin felsefi başlatıcısı olmuştur. Bu yüzyılın sonlarına doğru meydana gelen Fransız devrimi (1789) ve ardından gerçekleşen modernleşme süreçleri, düşünsel anlamda etkilerini ve kaynaklarını 18. yüzyıl felsefesinde bulmaktadır.

Bu parçadan hareketle 18. yüzyıl felsefesiyle ilgili,

- I. Teknolojik araçların kullanımı artmıştır.
- II. Büyük siyasal oluşumların ve dönüşümlerin ortaya çıkışında etkili olmuştur.
- III. Hümanist düşünceler yaygınlaşmıştır.

sonuçlarından hangilerine varılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

6. 18. yüzyıl Fransız filozoflarının düşüncelerinin bir negatif bir de pozitif boyutu vardı. Düşüncelerinin negatif boyutu itibarıyla, onlar geçmişin kapsamı içinde kalan her şeye, bütün düşünce, inanç ve kurumlara savaş açtılar. Düşüncelerinin pozitif boyutunda ise akıl ve bilim eliyle kurulacak yeni dünyanın habercisi ya da öncüsü olma mücadelesi verdiler, geleceği yaratacak düşünce ve inançların savunucusu oldular.

Bu parçaya göre 18. yüzyıl Fransız filozoflarıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Geleneksel değerleri güçlendirerek toplumsal birliği sağlamışlardır.
- B) Devlet yönetiminin otoriterleşmesine katkıda bulunmuşlardır.
- C) Geçmişte hesaplaşıp geleceğe yön vermeye çalışmışlardır.
- D) Yerleşik doğruları yaşamlarına kılavuz yapmışlardır.
- E) Toplumsal sorunların çözümsüz hâle gelmesine neden olmuşlardır.

7. 18. yüzyılda felsefe; kilise inancı ve dogmaları karşısında aklın gerekleriyle uyuşan bir esas üzerine kurulmuş hayat ve evren görüşü sunmuştur. Bu görüşün etkinlik kazanmasında “Aklını kullanma cesareti göster.” diyen Kant belirleyici bir rol oynamıştır.

Buna göre 18. yüzyılda felsefede aşağıdaki akımlardan hangisi ön plana çıkmıştır?

- A) Rasyonalizm B) Entüisyonizm
C) Nihilizm D) Empirizm
E) Septisizm

8. 19. yüzyılın genel olarak bir tarih yüzyılı olduğu belirtilir. Bunun anlamı hem tarih bilincinin gelişmesi hem de düşüncenin ve felsefenin, tarih ile birlikte ele alınıp değerlendirilmesi eğiliminin kuramsal bir nitelik kazanmaya başlamasıdır. Böylece felsefenin içinden siyasal teoriler ve sosyoloji gibi bir disiplin çıkmıştır.

Bu parçada felsefe ile ilgili aşağıdakilerden hangisi öne sürülmektedir?

- A) Pratik yaşamı kolaylaştırdığı
- B) Bilimsel verilere bağlı kaldığı
- C) Çağına aykırı görüşler oluşturduğu
- D) Tutarlı düşünceler ürettiği
- E) Bilimlerin oluşumuna katkı sağladığı

704574

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Kant'a göre "Bilgimiz deneyle başlar ama deneyden doğmaz." Bilginin meydana gelebilmesi için deney kadar zihne de ihtiyaç vardır. Yani Kant'ın deyimiyle "Görü olmadan kavramlar boş, kavramlar olmadan görüler kördür." Bilginin ham maddesi duyular aracılığıyla gelir. Bu ham madde, zihnin apriori yani deneyden gelmeyen kategorileri içine girer. Bu kategorilerde form (şekil) alarak akıl ilkeleri ile işlenir ve böylece bilgi meydana gelir.

Kant'ın bu yaklaşımında temel aldığı görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan bilgisinin tek kaynağı deneyimlerdir.
- B) İnsana hakikati bildirebilecek olan tek yeti, sezgi gücüdür.
- C) Bilginin elde edilmesinde duyumun ve aklın belli rolleri vardır.
- D) Doğru bilgiye ancak şüphecilik ve doğru düşünmeyle ulaşılabilir.
- E) İnsanın doğa ve evren hakkında doğru bilgi üretmesi imkânsızdır.

2. Bentham'a göre haz ve acılar kendi aralarında bir sıra düzenine sokulabilir. Buna göre bireyin mutlak hareketsizlik ve kayıtsızlık hâliyle kıyaslandığında, en küçük duyarlılık ya da mutluluk hâlleri olarak düşünülen haz birimleri ölçüldüğü zaman bütün hazların aynı değerde olmadığı ortaya çıkar. Yani hazların her birinin ölçülebilir olan farklı boyutları ve yönleri olmalıdır. Bunu göz önüne aldığımızda tüm ahlaki problemler çözülebilir hâle gelir. Yapılması gereken, belli bir hazzın diğerlerinden daha değerli olup olmadığını görmek amacıyla onun ölçümlemesidir. Davranışların seçiminde, bu ölçümler dikkate alınmalıdır.

Bu parçaya göre Bentham'ın ahlaki sorunları çözmede önerisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Haz peşinde koşma
- B) Mutluluğu amaçlama
- C) Haz hesabı yapma
- D) Akıllı temel alma
- E) Ölçülü davranma

3. Rousseau, toplum sözleşmesi ile oluşturulan bütünün ortaya koyacağı genel iradenin hata yapmaz, yanılmaz, haklı ve her zaman kamu yararına yönelik olduğunu belirtir. Genel iradeye uymak istemeyen biri olursa bütün toplum onu saygıya zorlayacaktır. Ancak bu, baskı ya da boyun eğmeye zorlanmak değil; yalnızca özgür olmaya zorlanmaktır. Onaylamadığı yasalara uymaya zorlanarak kişinin özgürlüğe kavuşacağı iddiası, çelişik ve kabul edilemez görünse de Rousseau'da kendi içinde tutarlı bir açıklamaya sahiptir.

Bu parçadan Rousseau ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Siyasetle ilgili görüş ortaya koymuştur.
- B) Yönetimle ilgili olması gerekeni dile getirmiştir.
- C) Düşüncelerinde mantık ilkelerine bağlı kalmıştır.
- D) Ortak iradenin her zaman toplumsal iyiye yöneleceğini varsaymıştır.
- E) Özel mülkiyetin varlığına karşı çıkmıştır.

4. Renkler, kokular, sesler ve tatlar cisimlerin ilk veya gerçek niteliklerinin bizde meydana getirdiği izlenimlerden başka bir şey değildir. Bu nitelikler hakkında sahip olduğunuz duyguyu kaldırın, gözlerin ışığı ya da renkleri asla görmemesini, kulakların hiçbir sesi işitmemesini, damağın hiçbir tat, burnun hiçbir koku almamasını sağlayın, derhâl bütün renkler, bütün tatlar, bütün kokular ve bütün sesler kaybolacak ve varlıklarını kaybedeceklerdir.

Locke'un bu görüşlerinin temelinde aşağıdaki düşüncelerden hangisi yer alır?

- A) Bilginin elde edilmesinde duyulardan gelen veriler kullanılır.
- B) Bilginin oluşumunda doğuştan getirilen alışkanlıklar etkilidir.
- C) Deney yoluyla ulaşılan bilgilerin doğruluğundan şüphe edilmelidir.
- D) Gerçek bilgiye ulaşamayacağı için kesin hükümlerden kaçınılmalıdır.
- E) Bilginin değerini, bireye sağladığı fayda belirler.

5. Berkeley, duyularımızın tamamen özneyle ilişkili olduğunu yani öznel olduğunu ileri sürer. Dışımızdaki varlıkların duyumunu edindiğimizi ve onları algıladığımızı sanmamız bir aldanıştan başka bir şey değildir. Çünkü biz yalnızca kendi duyularımızı bilebiliriz. Nesnelerle ilgili gerçek özellikleri bilemeyiz. Bu nedenle bütün fikirlerimiz ve kavramlarımız, yalnızca bizim kendi duyularımızdır.

Bu parçaya dayanılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Nesneleri olduğu gibi değil, kendimize göre bilebiliriz.
B) Varlığın bilgisine akıl ile ulaşılabilir.
C) İnsan bilgi konusunda sezgilerine güvenmelidir.
D) İnsan, bilgisi doğuştan gelir.
E) İnsan, kendi duyularını ve bunların bilgisini başkalarına onaylatmalıdır.

6. Her insan doğuştan başkalarını ezmeye, zengin olmaya, zevke, eğlenceye eğilimlidir. Tembellikten ve aymazlıktan çok hoşlanır. Başkalarının paralarını, mülklerini ele geçirmeye bayılır. Böylece her şeyin efendisi olmak ve her şeyi kendi keyfine göre kullanmak, sömürmek ve zevk içinde yaşamak ister. Bunlar, yaşamın değişmez kurallarıdır. Sonuçta eğer payınıza atanızdan kölelik düşüyse köle, efendilik düşüyse efendi olarak yaşarsınız. Bu nedenle devletlere sahibiz.

Voltaire bu sözleriyle aşağıdakilerden hangisini vurgulamaktadır?

- A) İnsanların ekonomik eşitliğinin sağlanması insanları özgürleştirir.
B) İnsanlığın içinde bulunduğu gelişim çizgisi devletin varlığını gereksiz kılmıştır.
C) Devletin amacı, bireyi ahlakça olgunlaştırmak olmalıdır.
D) Devlet, insan doğasını bozan bir kurumdur.
E) İnsan doğasının kötü olması, bir düzenin varlığını gerektirir.

7. Hegel, gerçekten var olanın “Geist” adını verdiği mutlak bir akıl ya da zihin (idea) olduğunu söyler. Hegel’de “Geist” statik bir varlık değil, dinamik bir süreçtir. Bu “Geist”, dünyadan ayrı bir varlık değildir. Özel bir bakış açısından bakıldığında, dünyadadır. Hegel’in dinamik bir süreç olarak betimlediği bu mutlak varlık, onun diyalektik adını verdiği üçlü adımlardan oluşan hareketlerle değişir ve gelişir.

Hegel’in bu görüşlerinde aşağıdakilerden hangisini kabul ettiği söylenebilir?

- A) Madde ve idea
B) Fenomen ve hiçlik
C) Oluş ve fenomen
D) İdea ve oluş
E) Fenomen ve madde

8. Schopenhauer’a göre insan, evrende hiçbir zaman tam olarak mutlu olmayacaktır. Mutlak mutluluk olanaksızdır ama dünyanın kötülüklerinden sıyrılmak olanaksız değildir. Dış etkilere ve iç güdülenmelerden kurtularak ve istenci olumsuzlayarak bu tür bir özgürlüğe ulaşabiliriz. Yani bütün isteklerin, dürtülerin, istencin ortadan kaldırılması özgürlüğe ulaştırır bizi. İnsan hiçbir şey istemezse mutlu olabilir. Çünkü insan, ne istediğini kendisi de tam olarak bilemez.

Bu parçaya göre,

- I. İnsan, tutkularından arındıkça özgürlüğe ulaşabilir.
II. Mutluluk, insanın her zaman ulaşabileceği bir şeydir.
III. Mutluluğa ulaşmanın yolu, istenci yok etmektir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) II ve III

704575

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. J. Locke insanların doğal durumda sahip oldukları ve korudukları hakları sayarken yaşama hakkı, özgürlük, sağlık vb. hakların yanında özellikle mülkiyet hakkını vurgular. Hatta Locke; insanın yaşama, özgürlük ve sağlık gibi haklarını insanın sahip olduğu bir mülk gibi tasarlayıp hepsini içine alacak şekilde “mülkiyet hakkı” deyimini kullanılır. Locke’un mülkiyet üzerindeki bu ısrarı, mülkiyeti, insanın çalışması sonucu elde ettiği ve diğer hakların devam etmesi için ihtiyaç duyulan bir şey olarak görmesinden kaynaklanmaktadır.

J. Locke’un bu düşüncelerine dayanılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Bütün haklar eşit öneme sahiptir.
- B) Bireysel haklar, doğuştan gelir ve başkalarına devredilemez.
- C) Özgürlük hakkı olmadan eşitlik anlamlı değildir.
- D) Yönetim şekliyle hakları kullanma olanağı arasında ilişki vardır.
- E) Bazı haklar, tüm hakları kapsayacak şekilde anlam taşıyabilir.

2. Voltaire bir eserinde doğa bilimleri için “Yaşam için o kadar az gereklidirler ki felsefeciler onlara gerek bile duymazlar. Çünkü doğa kanunlarının bir kısmının öğrenilmesi yüzyıllar aldı. Ancak insanların sorumluluklarını öğrenmesi için akıllı bir kişiye bir gün yeterlidir.” der.

Bu parçada Voltaire aşağıdakilerden hangisini vurgulamaktadır?

- A) Bilim ve ahlak birbiriyle ilişkilidir.
- B) Filozoflar bilimlere kayıtsız kalmamalıdır.
- C) İnsanın doğru davranması, bilimleri öğrenmesinden daha önemlidir.
- D) Doğa bilimlerinin gelişmesi için onlara daha çok zaman ayrılmalıdır.
- E) Doğa bilimlerini öğrenmek, insanı yaşamda başarılı olmaya götürür.

3. Rousseau’ya göre insanların toplum öncesi doğal durumu, bir savaş durumu olmaktan çok herkesin eşit ve özgür bir biçimde yaşadığı genel bir barış ve mutluluk durumuydu. Zamanla bu durum değişmiş, özellikle mülkiyetin ve paranın ortaya çıkmasıyla bu saf mutluluk durumu bozulmuştur. İnsanların eski doğal duruma dönmeleri artık mümkün olmadığından kaybettikleri bu özgürlüğü, eşitliği ve mutluluğu yeniden ama bu kez siyasal toplumla kazanmalarını sağlayacak bir düzeni yaratmaları gerekir.

Buna göre, Rousseau toplum için aşağıdakilerden hangisinin gerekliliğini vurgulamaktadır?

- A) Demokrasinin
- B) Laikliğin
- C) Devletin
- D) Hukukun üstünlüğünün
- E) Güçler ayrılığı ilkesinin

4. Bentham’a göre insan hayatını iki temel güdü yönetir. Bunlar haz ve acıdır. İnsan daima acıdan kaçmak ve haza ulaşmak ister. İnsana hazzı, fayda sağlar. İnsan hayatının amacı, en çok sayıda kişiye en çok mutluluğu sağlamaktır. Buradaki mutluluk artık kişisel bir mutluluk değil, toplumsal bir mutluluktur ve ahlaklılık da buna dayanır. Bu şartlar yerine geldiğinde tüm toplum mutlu olur.

Bentham’ın bu görüşleri için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İnsan için ahlakın söz konusu olamayacağını savunmuştur.
- B) İnsan doğasının kötü olduğunu öne sürmüştür.
- C) İnsanın mutluluğunun, iyinin bilgisiyle mümkün olduğunu savunmuştur.
- D) Evrensel ahlak yasasını toplumsal fayda anlayışına bağlamıştır.
- E) Tüm insanların aynı davranışlardan haz alacağını iddia etmiştir.

5. Biri iyiliksever görünmek ya da gösteriş yapmak gibi bir nedenle bir yoksula yardımda bulunmuş, bu kişinin eylemi ahlaki niteliğini yitirir. Çünkü Kant'a göre ahlaklı insan, ilke olarak yoksula yardım eden insandır. Kant, bir koşula bağlanan buyruğu ahlaki saymaz. Nitekim "Sana inanılmasını istiyorsan yalan söyleme!" ilkesi bir koşula bağlı olduğu için ahlaki değildir. "Yalan söyleme!" buyruğu ise bir koşula bağlanmadığı ve kesin olduğu için ahlakidir.

Bu parçaya göre Kant, aşağıdakilerden hangisini savunmaktadır?

- A) Tüm insanların kabul edebileceği evrensel bir ahlak yasası yoktur.
B) İnsan ahlak yasasına, yalnızca ahlak yasası olduğu için uymalıdır.
C) Ahlak, bir toplumda anlam kazanır.
D) İnsan, eylemde bulunurken karşısındaki insanın beklentilerini bilmelidir.
E) Ahlaki davranış, insana yarar sağlamalıdır.

6. "Bir gün suyun vadiden dağa doğru tırmanmayacağını kim garanti edebilir? Gerçi böyle bir iddia insana saçma gibi görünür ama burada hiçbir mantıksal aykırılık yoktur çünkü böyle bir düşüncenin saçmalığını kanıtlamaya kalkarsak gene suyun hep yüksekten alçağa doğru akmış olduğunu göstermekten başka bir şey yapamayız."

Hume'un bu yaklaşımında temel aldığı görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilgiler, duyum ve deney yoluyla kazanılır.
B) Doğa, nesnel bir tavırla incelenmelidir.
C) İnsan aklında doğuştan gelen hiçbir bilgi yoktur.
D) Nedensellik ilkesi zorunlu bir akıl ilkesi değildir.
E) Evrende rastlantıya yer yoktur.

7. Locke'a göre bütün fikir ve tasavvurlarımızın kaynağı iç ve dış deneydir. Ruhumuzda bu iç ve dış deneyden gelmeyen hiçbir tasavvurumuz yoktur. Dış deneyin konusu, duyumumuzun konusu olan şey yani bizim dışımızda bulunan varlıklar ve olgulardır. İç deneyin konusu bizim ruhumuzda olup biten şeyler, ruhun işlemleridir.

Bu açıklamalar aşağıdaki felsefi akımlardan hangisine uygundur?

- A) Fenomenalizm B) Kritisizm
C) Rasyonalizm D) Entüisyonizm
E) Empirizm

8. Diyalektiği; insan aklı, doğa ve tarihin mantığı olarak görür. Ona göre bu üç alanda da sürekli çatışmalı bir ilerleme söz konusudur. Kısaca gerek düşüncede gerek doğada gerekse tarihte iş gören güçler birbirlerini ortadan kaldırmak isterken daha üst bir sentezde birleşir. Ortaya çıkan bu sentezin kendisi yeniden bir tez olarak antitezini yaratır ve onunla olan çatışmasının sonucu olarak yeni bir sentez ortaya çıkar; bu böylece devam edip gider.

Bu parçadaki varlık anlayışı aşağıdaki filozoflardan hangisine aittir?

- A) Locke B) Hegel C) Hume
D) Berkeley E) Kant

704576

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
1 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
2 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
3 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
4 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
5 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
6 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
7 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
8 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
9 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Berkeley'e göre bir düşünceye sahip olan öznenin dışında bir varlık yoktur. O hâlde, bizim nesne dediğimiz şeyler yalnızca fikirlerimizde, kavramlarımızda vardır. Nesnelerin ancak algılandıkları sürece varlıklarından söz edilebilir. Dış dünyanın, algılayan ve kavrayan zihin dışında bir varlığı olduğunu sanmak büyük bir yanılgıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Berkeley'in varlık anlayışına uygundur?

- A) Varlık, sürekli bir oluş ve değişme içindedir.
- B) Varlığın nasıl bir yapıda olduğunu algılamak olanaksızdır.
- C) Varlık, hem düşünce hem de madde gibi iki tözden oluşmuştur.
- D) İnsan zihninden bağımsız, maddesel bir varlık yoktur.
- E) Varlığın var olup olmaması, insan zihniyle ilişkili değildir.

2. Fransız materyalist La Mettrie tarafından savunulan "Makine-insan" kuramına göre evrende her şey cisimsel yani maddeseldir. Onun dışında hiçbir şey yoktur. İnsanı, bir makine olarak açıklayan La Mettrie, insanların ruhları olmadığını da ileri sürmüştür. Çünkü insan, evrendeki diğer varlıklardan farklı olamaz. Nasıl diğer varlıklar cisimsel bir yapıda ise insan da ruhu olmayan cisimsel bir varlıktır.

Buna göre La Mettrie'nin aşağıdaki görüşlerden hangisini savunduğu söylenemez?

- A) İnsanın tüm varlığı cisimsel niteliktedir.
- B) İnsan, bir makine gibi mekanik hareket etmektedir.
- C) Evrendeki varlıklar ile insanın özellikleri bir ve aynıdır.
- D) Her varlık, somut bir yapıda olup duyularla algılanamayan özellikler taşımaz.
- E) İnsan, düşünsel ve maddesel tözlerin birleşmesiyle oluşmuştur.

3. Montesquieu, iyi bir demokrasi için en iyi yönetim biçiminin yasama, yürütme ve yargı güçlerinin birbirinden ayrıldıkları, her birinin bir diğerini denetleyebildiği ve herhangi birinin aşırı güçlü hâle gelmesini engelleyebildiği yönetim olabileceği sonucuna ulaşmıştır. Yasama gücü ile yürütme gücü bir kişide ya da bir toplulukta birleşirse özgürlük olmaz. Yargı gücünün yasama ve yürütme güçlerinden ayrılmaması durumunda da özgürlük yoktur. Bu yüzden tek kişi ya da seçkinlerden oluşan bir grup, eğer bu üç gücü elinde tutarsa her şey yitirilir. Zorbalasamak isteyen hükümdarlar bu üç gücü de kendi ellerinde toplamakla işe başlarlar. Devlet gücünün tek elde toplanması engellenirse keyfî ve baskıcı bir yönetim anlayışının ortaya çıkması önlenir. Ayrıca devlet gücünün yasalarla sınırlandırılmış olması, devletin gücü karşısında bireyin hak ve özgürlüklerinin güvence altına alınmasını sağlar.

Bu parçada;

- I. hukukun üstünlüğü,
- II. kuvvetler ayrılığı,
- III. meşruiyet

ilkelerinden hangilerine dikkat çekilmektedir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

4. Tüm bilgiler deneyle başlar ancak deneyden doğmaz. Deney, bilginin ham maddesini verir. Bu ham madde zihinde doğuştan var olan formlar tarafından biçimlendirilir, işlenir, düzenlenir ve bilgi olarak sunulur. Bu nedenle bilgilerimiz, deneyin verilerinin aklın ilkeleri doğrultusunda yoğrulması sonucu oluşur.

Bu parçada görüşlerine yer verilen aydınlanmacı filozof aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Locke
- B) Berkeley
- C) Hegel
- D) Kant
- E) Rousseau

5. • Locke'a göre demokrasilerde arzuladığımız bireyi ancak eğitimle yetiştirebiliriz. Çünkü insan, doğuştan ne iyi ne kötü ne güçlü ne de güçsüzdür. Her şey bireyin nasıl bir eğitim gördüğüne bağlıdır. İnsanlar, toplumsal bağımlılıklarından ancak eğitim yoluyla özgürleşebilirler.
- Rousseau'ya göre eğitimin amacı, çocuğun doğallığını bozmadan onu yetiştirmektir. Eğitim, çocukların doğal eğilimlerini bastıran ve disipline eden bir okulda değil, sevgi ve şefkatin olduğu aile ve gerçeğin uygulanarak yaşandığı toplumda gerçekleştirilebilir.

Bu filozoflar aşağıdakilerden hangisini vurgulamaktadır?

- A) İnsanın farklı kültürel kaynaklardan beslenerek yetiştirilmesini
- B) Eğitimle insanlarda davranış değişikliğinin oluşabileceğini
- C) Anne babanın eğitimdeki rolünü
- D) İktidarların eğitim yoluyla istedikleri insan tipini yetiştirdiklerini
- E) Eğitimin yaşam boyunca sürdürülmesi gereken bir ihtiyaç olduğunu

6. Hegel, tüm varlığın kendisinden çıktığı şeyin evrensel bir gerçek, bir idea olduğu ve maddi olmayan bu ideanın bütün varlıkları tek tek kapsadığı görüşündedir. Ancak bu evrensel varlık bazı filozofların sandıkları gibi değişmeyen, ne ise öyle kalan bir şey değildir. Tam tersine bu evrensel varlık, sürekli bir değişme ve gelişme hâlinindedir. Doğa ve insan da bu gelişme sürecinde ortaya çıkmıştır.

Buna göre Hegel'in varlık anlayışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Varlık, oluş hâlindeki düşüncedir.
- B) Varlıkta çokluk, çoklukta birlik vardır.
- C) Varlığın asla yok olmayan temeli maddedir.
- D) Varlığın özünü mutlak idealar oluşturur.
- E) Varlık, hem madde hem de ruhtan oluşur.

7. Tüm 18. yüzyıl düşünürleri gibi Voltaire de insanın batıl ve dinsel inançların egemenliğinden aklı ile kurtulacağını belirtir. Voltaire'e göre tanrısal yetkilerden kaynaklanan otoriter düşünce biçimi ve bu düşünce biçiminin yarattığı korkular ancak bilim yardımıyla kırılabilir. İnsan doğasına yakışır bir yaşam biçimi de ancak bu temelde oluşturulabilir.

Voltaire'in bu düşüncelerine göre yaşanılır bir dünya fikri aşağıdakilerden hangisiyle ortaya konulabilir?

- A) İnançlarla uyumlu düşüncelerle
- B) İdeal bir devlet düzeniyle
- C) Refah düzeyinin bilim yoluyla artmasıyla
- D) İnsanların hukuki eşitliğiyle
- E) Bilimi rehber edinen akılla

8. Bentham'a göre genelin mutluluğu, bireyin mutluluğundan önemlidir. Ahlakın temelinde "en çok sayıda insana en yüksek düzeyde mutluluk" ilkesi yer alır. Bir eylem ya da durum, genel mutluluğu artırması ya da azaltmasına göre ahlaki ya da değildir. En çok sayıda kişi için en büyük mutluluğu üretmeyen her türlü eylem ahlaken yanlıştır.

Bu parçada Bentham'ın savunduğu görüş aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) İyi niyeti temel olan ödev ahlakı
- B) Çoğunluğun faydasını gözetten toplumsal faydacılık
- C) Bireyin isteklerini ve çıkarlarını temel alan bencillik ahlakı
- D) Tüm ahlak kurallarının yok edilmesini savunan hiççilik
- E) Her zaman en yüksek hazzı amaçlayan hazcılık

704577

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Biz bir olayın diğerini izlediğini gözleriz ancak bu iki olay ne kadar sıklıkla bir arada olursa olsun ya da iki tür oluş tarzının birbirini izlemesi ne denli yinelenirse yinelensin, aralarında zorunlu bir bağlantı kurulamaz. Gerçekten tecrübe ettiğimiz şey deneyimlerimizdir. Örneğin “önce şimşegin pırlıltısı, ardından gök gürültüsü” bizi şu bildiğimiz olaylar arasındaki zorunlu bağlantı fikrinden vazgeçmeye zorlar, olsa olsa olayların bir arada bulunuşundan ya da düzenli art ardılığından söz etmemize izin verir.

Hume bu sözleriyle aşağıdakilerden hangisini eleştirmektedir?

- A) İnsanın doğadaki zorunlu yasalara boyun eğmesi gerektiği görüşünü
- B) Doğa olayları arasında neden-sonuç bağı olduğu var sayımını
- C) Bilginin kaynağının deneyim olduğu düşüncesini
- D) Düşünürün kişisel birikimlerinin, onun görüşlerini etkilediği iddiasını
- E) Nedenselliğin özgür iradeyi yok saydığı savını

2. Utilitarizmin temsilcilerinden J. S. Mill'e göre mutluluk, fayda ile elde edilebilir. Bireyin mutluluğu, çevresindeki insanların mutluluğuyla sağlanacağından kişinin çevresindeki insanları mutlu edecek eylemleri ahlakidir. Bir eylemi doğru veya uygun kılan şey, o eylemin olabildiğince çok sayıda insan için en yüksek düzeyde mutluluk sağlıyor olmasıdır. “Bir eylem kişinin genelde mutluluğunu, daha özeldyse o anki hazzını çoğaltıyorsa ya da kişinin o an yaşadığı acıyı bir biçimde azaltıyorsa işte ancak o zaman yararlılık ilkesine uygundur.”

Mill'in bu görüşüne göre ahlaki eylemin temelinde aşağıdakilerden hangisi bulunmaktadır?

- A) Bilgi ve akıl
- B) İyi niyet
- C) Toplumsal fayda
- D) Vahiy bilgisi
- E) Sezgisel kavrayış

3. Karmaşa, düzenin olmadığı toplumsal durumu ifade etmek için kullanılan bir kavramdır. Bir düzenin ya da devletin olmaması durumunda, insanlar için sınırsız bir özgürlük durumu ortaya çıkar. Bu durum ise kuralların, baskıların, otoritenin, sınırlamaların olmaması anlamına gelir. Böyle bir durumda ise birey, doğru ve yanlış konusunda kendi kararlarını verir; insanların bir kısmının çıkarına olan durumlar, diğer bir kısım insanların zararına olabilir. Sonuçta da güçlü olan haklı olur, güçsüzler zarar görür. İnsanlar da bir toplumsal sözleşme yaparak devleti oluşturur ve bu karmaşadan kurtulurlar.

John Locke'un bu görüşüne göre insanların karmaşa durumunun olumsuz sonuçlarından kurtuluşu aşağıdakilerden hangisiyle sağlanabilir?

- A) Özlerine aykırı olan tüm kural ve düzenleri ortadan kaldırarak
- B) Bilge insanları yönetime getirerek
- C) Kendi doğaları ile uyumlu bir yaşam biçimi benimseyerek
- D) Aralarında anlaşarak güçlerini kendi üstlerindeki bir güce devrederek
- E) Toplumsal kuralları bazı insanlar için uygulamaya koyarak

4. Kant'a göre bilginin meydana gelebilmesi için deney kadar başka bir kaynağa da ihtiyaç vardır. Bu kaynak zihindir. Deney ve duyular insana biçimden (form) yoksun bir içerik sağlar. Bu içeriğin bilgi hâline gelebilmesi için biçime sokulması gerekir. Zihin, burada devreye girer. Zihinde önsel olarak bulunan zaman ve mekân gibi formlar bilginin oluşumu için gereklidir.

Kant'ın bu yaklaşımında temel aldığı görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanın tüm bilgisi doğuştan gelir.
- B) Doğru bilgiye yalnızca akıl ve mantık ilkeleriyle ulaşılabilir.
- C) Bilginin kaynağı hem deney hem de akıldır.
- D) Sezgiye dayanmayan bilgi, gerçekliğin bilgisi olamaz.
- E) Deney ve duyular, değişken ve aldatıcıdır.

5. Rousseau'ya göre doğal hayatta mutlu olan insanın toplum hayatı kavga ve çatışmaları içerir. İnsanlar barış içinde yaşamak, mülkiyetlerini korumak için bir araya gelip kendi rızalarıyla özel iradelerini bir toplum sözleşmesi ile genel iradeye devrederler ve böylelikle devlet oluşur. Bireyler, devlet aracılığıyla mal ve can güvenliklerini korumakla birlikte farklılıklarını kaybederek genel iradenin birer taşıyıcısı hâline gelirler.

Bu parçaya dayanılarak Rousseau'nun siyaset ile ilgili görüşleri için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İnsanların anlaşarak devleti kurmasının kendi çıkarına olduğunu savunmaktadır.
- B) Halkın doğrudan yönettiği bir devlet biçimi önermektedir.
- C) Devletin varlığını, doğal ve zorunlu olarak kabul etmektedir.
- D) Devletin güçler ayrılığı ilkesine göre yönetilmesini önermektedir.
- E) Başta bireyin rızasını esas alan devletin, sonunda mutlakiyetçi bir yapıya dönüştüğünü savunmaktadır.

6. Hegel'de tüm evren bir ilkenin, bir ilk temelin kendini açması, belli bir amaca doğru gelişmesidir. Her şeyin temelinde bulunan bu ilkeye Hegel "geist" (ide, akıl) der. Asıl varlık olan ide, önce kendi kendindedir. Gizli olan gücünü henüz gerçekleştirmemiştir (tez aşaması); kendisini bilmesi, tanınması için de gerçeklik kazanması gerekir. Bu gerçekliği doğayla kazanır (antitez aşaması). İde, doğadan sonra insan aklında son şeklini bularak gerçekleşir ve kendi bilgisine ulaşır (sentez aşaması).

Hegel'in bu görüşüne dayanılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Varlık, temelde tinsel bir töz olarak bulunur.
- B) Doğa, "geist"nin kendini gerçekleştirme sürecinde ortaya çıkar.
- C) Akıldaki değişim, maddede değişime yol açar.
- D) Varlık, diyalektik bir gelişim gösterir.
- E) Doğada mekanik bir zorunluluk vardır.

7. Berkeley'e göre dış dünya ve nesnelerin reel nitelikleri denilen şeylerin hepsi deneyden türemiş olan ideler ile bunların arasındaki bağlantılara kadar geri götürülebilir. Nesnelerin, bilincin dışında bağımsız bir varlıkları olduğunu kabul etmek bir çelişmedir. Çünkü böyle bir kabul, nesnelerin tasarımı olmadan ve düşünülmeden de var olduklarını ileri sürmek demektir. Dış dünyadaki nesnelerin varoluşları üzerine ne kadar düşünülürse düşünülün, incelenen şey aslında insan zihninin ideleridir.

Berkeley'in bu yaklaşımı aşağıdakilerden hangisiyle özetlenebilir?

- A) Var olmak, algılanmış olmaktır.
- B) Varoluş, özden önce gelir.
- C) Varlığın niteliği maddidir.
- D) Varlık, bir hiçliktir.
- E) Düşünmek, var olmaktır.

8. La Mettrie, insanı gelişmiş bir makineye benzettiği eserinde düşüncenin de maddenin bir özelliği veya beynin bir fonksiyonu olduğunu savunur. Ona göre bütün ruhsal olaylar, maddi bir varlık olan beynin ve sinirlerin etkinliğinden doğar. Beden yok olunca ruh denilen bu özellik de yok olacaktır.

Bu parçada savunulan görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Var olanların temelinde ruhsal bir varlık vardır.
- B) Varlıkta sürekli bir değişim yaşanmaktadır.
- C) Madde ve düşünce birbirinden bağımsızdır.
- D) Düşünce ya da ruh, maddi bir yapıya sahiptir.
- E) Maddeyi yaratan düşüncedir.

704578

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Bentham'a göre insanın doğasında acıdan kaçıp, haza yaklaşma isteği vardır. Haz bize mutluluğu sağlarken acı bu mutluluğa engel olur. Ama buradaki haz, toplumun faydası ön planda düşünülerek seçildiğinde insanı mutluluğa ulaştırır ki bu, ahlaki eylemin temelinde yer alması gereken bir şeydir. Buna göre kişi mutluluğa kendi başına ulaşamaz ancak toplum içerisinde ve toplumsal yarar çerçevesinde ulaşabilir.

Bu parçada savunulan görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Evrensel ahlak yasasını sezgi belirler.
- B) Kişi vicdanı karşısında evrensel ahlak yasası yoktur.
- C) Ahlak yasası bireyin değil, toplumun mutluluğunu amaçlar.
- D) Evrensel ahlak yasası ödeve uygun olmalıdır.
- E) Ahlaki eylem, doğaya uygun eylemdir.

2. Locke'a göre insanlar, akla dayalı seçimler yapma yeteneğine sahip olarak özgür ve eşit doğmuşlardır. Her insan, başka insanların özgürlüğüne saygı göstermeye ve onlarla ilişkilerini eşitlik temelinde kurup sürdürmeye ahlaksal bakımdan yükümlüdür. İnsanlar, doğal haklarını koruyabilecek siyasal bir güç yaratmak için bazı özgürlüklerinden gönüllü olarak feragat edip devleti oluşturmuşlar, böylece birbirleriyle uyuşmayan birçok iradenin yerini tek bir irade almıştır.

Bu yaklaşımıyla Locke devletin oluşumunu aşağıdakilerden hangisine bağlamıştır?

- A) İş bölümü ve uzmanlaşmaya
- B) Hayatta kalabilme mücadelesine
- C) Toplumsal sözleşmeye
- D) İdeal düzen arayışlarına
- E) Tanrı buyruğunu egemen kılma arzusuna

3. Montesquieu'ya göre devlette üç güç vardır. Bunlar yasama, yürütme ve yargı güçleridir. Eğer bir devlette yasama, yürütme ve yargı gücü tek elde toplanmışsa güçler ayrılığı ilkesi işlemiyor demektir. Artık o ülkede siyasal özgürlükten, eşitlikten, adaletten ve siyasal erdemden söz edilemez. Bu nedenle yasama, yürütme ve yargı gücü farklı kurumlar tarafından kullanılmalıdır. Başka bir deyişle bir iktidar, diğer bir iktidarla sınırlanmalıdır.

Bu parçaya göre özgürlük, eşitlik ve adaletin gerçekleşmesi aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

- A) Tek kişinin toplumu keyfince yönetmesine
- B) Zorba bir yönetim şekline
- C) Korku üzerine kurulan bir yönetime
- D) Yöneticilerin şan ve şeref için uğraşmasına
- E) Yöneticiler arasında iş bölümü yapılmasına

4. Hegel'de akılsal olan gerçektir, gerçek olan da akılsaldır. Bu özdeşlik içinde evrensel akıl (geist), dış dünyadan ayrı bir varlık alanı değildir. İnsan; dinde, sanatta, felsefede, kendi bilincine aklıyla ulaşır. Ona göre evrensel varlığın bilgisi, kendi diyalektik gelişim sürecinde kendini insan aklının ürünleri olan sanat, din ve felsefede açığa çıkarır. Felsefenin görevi evrensel aklın, insan zihninde açığa çıkmasına yardım etmektir.

Hegel'in bu görüşünü destekleyecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Madde, insan düşüncesini diyalektik süreçte değiştirir.
- B) İnsan, varlığın bir kısmını kavrayabilir.
- C) Var olan her şey mutlak aklın diyalektik süreçlerle kendini açmasıyla oluşur.
- D) Varlığın temelinde ruh ve madde gibi birbirine indirgenemeyen iki cevher yer alır.
- E) Tüm varlıklar, hiçbir şekilde değişmeyen ideanın ürünleridir.

5. Özgürlük ve eşitlik kavramları iç içedir. İnsanlar doğuştan eşitlerdir. Yalnız bu eşitlik henüz devletin oluşmadığı doğal yaşam evresi için geçerlidir. Çünkü böyle bir yaşam evresinde, bir insan bir başkasının gücüne veya emeğine gereksinim duymaz. Bir insanın diğerine egemen olması, çeşitli biçimlerde doğan eşitsizliklerin sonucunda oluşur. Örneğin ilk insanlar tümüyle eşit ve adil bir yaşam sürerken, biri çıkıp beğendiği toprak parçasını göstererek "Burası benim." dediğinde kavgalar ve kölelik başlamıştır.

Bu parçada insanların eşit olmaması aşağıdakilerden hangisine bağlanmıştır?

- A) Toplumsal koşullandırmalara
B) Özel mülkiyetin ortaya çıkmasına
C) Doğa durumunda yaşamasına
D) Devletin kurulmasına
E) İnsanın özünde kötü olmasına

6. Berkeley'e göre varlığı algıya veya bilinç içeriklerine indirgeyebiliriz. Varlığın, dış dünyada herhangi bir varlığa karşılık olduğundan emin olamayız. Bizim kendisinden emin olduğumuz, kendisini bildiğimiz şey, zihnimizde bulunan algılar veya fikirlerdir. Örneğin ben şu anda karşımda sarı bir duvar bulunduğuna ilişkin zihnimde bir algı veya fikir bulunduğunun bilincindeyim. Ama acaba bende bulunan bu fikrin dış dünyada karşılığı olan gerçekten sarı bir duvar var mıdır? Bunu asla bilemem.

Berkeley bu açıklamasıyla aşağıdaki varlık görüşlerinden hangisini benimsemektedir?

- A) Varlık bir hiçliktir. B) Varlık, ideadır.
C) Varlık, maddedir. D) Varlık, bilinemez.
E) Varlık, oluşturdur.

7. Kant'a göre deney, bilginin içeriğini sağlar. Ancak böyle olması, bilginin deneyden çıktığı anlamına gelmez. Çünkü bilgi için, deneyin yanında başka bir işleme de gerek vardır. Deneyle elde edilen duyu verilerinin bir biçime, bir düzene sokulması gerekir. Bu biçimlendirme, zihinde bulunan birtakım zihin formları (kalıpları) sayesinde olur. Bu formlar ise deneyden gelmez.

Kant'ın bu düşünceleri 18-19. yüzyıl felsefesinde aşağıdaki problemlerden hangisinin tartışıldığını gösterir?

- A) Bilginin kaynağı B) Doğru bilginin ölçütü
C) Bilginin değeri D) Bilginin işlevi
E) Bilginin imkanı

8. 19. yüzyıl Alman düşünürlerinden Fichte'ye göre "Ben" yani bilinç kalkarsa nesnel gerçeklik de kalkar. Kendiliğinden olan şey, düşünen bilinçli ilkelerden başka hiçbir şey değildir.

Fichte bu parçadaki görüşleriyle aşağıdakilerden hangisini vurgulamaktadır?

- A) Her varlık cisimdir ve cisimdeki her olay bir harekettir.
B) Varlık, madde ve ruhtan oluşur.
C) Varlık ve hiçlik aynı şeydir.
D) Bütün ruhsal olaylar, beynin ve sinirlerin etkinliğinden doğar.
E) Dış dünyanın varlığı, insan düşüncesine bağlıdır.

704579

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. İnsanlar doğa durumundayken eşit ve mutlu bir yaşam sürdürüyorlardı. Tarımın başlaması ve mülkiyet kavramının ortaya çıkmasıyla doğa durumu sona erdi. Doğa durumunda var olan eşitliğin ortadan kalkması, insanları sözleşme yoluyla bir araya gelmeye zorladı. Siyasi iktidar, insanlar arasında sağlanan bu toplumsal sözleşmenin ürünüdür.

Rousseau bu sözleriyle aşağıdakilerden hangisini açıklamaktadır?

- A) Devletin ortaya çıkışını
- B) Meşruiyetin ölçütünü
- C) Egemenliğin kullanılış biçimlerini
- D) Devlete itaatin gerekli olup olmadığını
- E) Sivil toplumun gerekliliğini

2. Le Mettrie'ye göre düşünmek, algılamak, duyulamak ile makine olmak arasında bir aykırılık yoktur. Bütün ruhsal olaylar, beynin ve sinirlerin etkinliğinden doğar. Bu anlamda insan ile hayvan arasındaki fark yalnızca nicelikselidir. İnsanda beyin daha gelişmiştir yani çarklar daha karmaşıktır o kadar.

Le Mettrie bu sözleriyle aşağıdakilerden hangisini vurgulamaktadır?

- A) Ruh ile maddenin farklı cevherler olduğunu
- B) Maddenin temelinde ruhun ve düşüncenin bulunduğunu
- C) Düşüncenin, maddenin bir hareket yeteneği olduğunu
- D) Varlığın bireyin algılamasına bağlı olduğunu
- E) İnsanın düşünceye gereksinim duyan bir varlık olduğunu

3. Hegel, kendine özgü bir dille tarihte bütünselliği sağlayanın yani tarihi yaratanın aslında insan faaliyeti olduğunu söylemiştir. Demek ki insan, tarihsel süreç içinde kendi faaliyetiyle kendisini yaratmaktadır. Hegel, aslında insan faaliyetinde muhteşem bir yaratıcılık, kuruculuk kudreti olduğunu keşfetmiştir. Demek ki kuran da kurtaran da insandır.

Bu parçadaki görüşlerinde Hegel aşağıdakilerden hangisini öne çıkarmaktadır?

- A) İnsanın duygusallığını
- B) İnsanın fiziki varlığını
- C) İnsanın yaratılışını
- D) İnsan bilincini
- E) İnsandaki merak arzusunu

4. J. Locke'a göre daha önce duyularda var olmayan hiçbir şey zihinde var olamaz. "Apriori" fikirler diye bir kategorinin olması söz konusu değildir. Duyu algılamalarının öncesinde boş bir kâğıt gibi olan insan beyni, duyuları biriktirir ve ancak onlara dayanarak fikirler oluşturabilir. Duyu deneyimlerinden ayrı olarak ele alındığında, insan zihninin dış gerçeklikle ilgili hiçbir bilgiye sahip olması mümkün değildir. Üstelik bilginin doğruluğunun sınanması da ancak duyu deneyimleri ile olabilir ve bu nedenle zihin, duyumlara mutlak bir biçimde bağımlı olarak işlev görmektedir.

Bu parçadaki görüşler aşağıdaki felsefi yaklaşımlardan hangisine bir eleştiri niteliğindedir?

- A) Empirizm
- B) Rasyonalizm
- C) Septisizm
- D) Fenomenalizm
- E) Kritisizm